

OBSAH

Úvod	13
I. Barvy v prostoru	15
A. Barva a její fyzikální a psychologické působení	16
Teplé a studené barvy	17
Doplňkové (komplementární) barvy	17
Barevný soulad (harmonie)	17
Barevné kontrasty	18
Působení barev	19
B. Barevné uspořádání prostředí	23
1. Bytové prostory	23
2. Pracovní prostory	24
Administrativní pracoviště	25
Průmyslové prostory	25
Jiné halové prostory	26
3. Zdravotnická zařízení	26
4. Školská zařízení	27
5. Služby obyvatelstvu	28
Pohostinství	28
Kavárny	28
Vinárny	28
Restaurace	28
Výběrové restaurace	28
Bufety	28
Ubytovací zařízení	29
Obchodní prostory	29
6. Vnější barevnost	29
7. Rekreční chaty	30
C. Působení barev v prostoru	30
1. Barva a intenzita osvětlení	32
2. Členění stěn	33
3. Navrhování barevného řešení	39
II. Potřeby k malování	54
A. Pomůcky a přístroje	54
1. Štětce, štětky a kartáče	54
Suroviny pro výrobu štětek a štětců	54
Druhy štětců, štětek a kartáčů	55
Úprava štětců k malování	58
2. Šablony	61
3. Válečky	62

4. Ostatní pomůcky	64
5. Stříkací přístroje	67
B. Stroje	70
1. Míchací stroj	70
2. Kuželový třecí stroj	71
3. Válcový třecí stroj	71
C. Pomocné nářadí	71
1. Malířské žebříky	71
2. Lešení pevné, pojízdné a visuté	72
3. Nádoby na barvy	73
III. Hmoty pro nástěnnou malbu	74
A. Pigmenty (práškové barvy) a barviva	74
1. Bílé pigmenty	74
2. Žluté pigmenty	77
3. Hnědé pigmenty	78
4. Červené pigmenty	79
5. Fialové pigmenty	80
6. Modré pigmenty	80
7. Zelené pigmenty	81
8. Černé pigmenty	82
9. Kovové pigmenty	82
10. Luminiscenční pigmenty	83
11. Organická barviva	84
12. Zkoušení pigmentů	85
13. Míšení barev	86
B. Kovové fólie	87
C. Pojidla	87
1. Vodová pojidla	88
a) Minerální pojidla	88
b) Organická pojidla	88
Živočišná pojidla — glutinové klišy	89
Kazeinové klišy	90
Albuminové klišy	91
Rostlinná pojidla — lepidla	92
2. Olejová a pryskyřičná pojidla	94
a) Vysýchavé oleje	94
b) Fermeže	95
c) Přírodní pryskyřice	96
d) Syntetické pryskyřice	98
D. Nátěrové hmoty	99
1. Fermežové	99
2. Olejové	100
3. Lihové	100
4. Chlórkaučukové	101
5. Syntetické	101
6. Dvousložkové	101
7. Nitrocelulózoové	101
E. Rozpouštědla a ředidla	102
F. Tmely	103
G. Pomocné látky	104
1. Mýdla	104
2. Látky k přípravě pojidel	104
3. Látky utvrzující omítky	105

4. Látky utvrzující bílkoviny	105
5. Indikační látky	106
IV. Podklady pod malbu	107
A. Druhy podkladů	107
1. Omítky	107
2. Dřevěné podklady	108
3. Plátno	109
4. Papír	109
5. Eternit	110
6. Kovové podklady	110
B. Příprava podkladů	110
1. Úprava omítek	110
2. Odstraňování tapet	113
3. Odstraňování nátěrů	113
4. Úprava dřevěných desek	115
5. Příprava plátna	116
6. Příprava papíru	117
7. Příprava eternitu	117
8. Příprava kovových podkladů	118
C. Izolační nátěry	118
1. Spálené a zakouřené stropy a stěny	118
2. Odstraňování skvrn	119
3. Izolování kovových částí ve stěně	120
4. Dezinfekční roztoky na stěny zamořené infekcí	120
5. Ohnivzdorné nátěry na dřevě	120
6. Izolační nátěry proti vlhku	121
7. Fluátové nátěry	122
8. Neutralizování cementové omítky	122
9. Základní nátěr na olejovém podkladu	122
10. Sanytrující zdivo	122
V. Speciální úprava ploch	124
A. Bandážování rohů, spár, zákruhů, potahování stěn, stropů a dveří plátnem	124
1. Bandážování rohů, spár a stropních zákruhů (fabiónů)	124
2. Přelepování stropů plátnem	127
3. Potahování stěn plátnem	127
4. Bandážování spár ve stěně z desek	127
5. Potahování tapetových dveří	128
B. Tmelení křídovými tmely	129
1. Bezolejové tmely	130
2. Emulzní tmely	130
3. Olejový tmel lakový (Plastol)	132
4. Technika tmelení	133
C. Hlazení omítek	134
1. Kletování	134
2. Hlazení omítky vápennými nátěry	135
3. Hlazení omítky křídovými nátěry	135
4. Vybrušované nátěry omítek	135
VI. Malby a nátěry	137
A. Vápenné nátěry	137
Hašení vápna	137
Ošetření hašeného vápna	138

Užití vápna	138
Pigmenty (práškové barvy) pro vápenné nátěry	139
1. Vápenné nátěry na nové omítky	140
2. Vápenné nátěry na starých omítkách a adaptovaných stěnách	141
3. Nátěry fasád vápennými barvami	142
4. Neutralizování žíravého vápenného podkladu	144
5. Ošetření štětka a štětců od vápna a vápenných barev	144
6. Čistota pracoviště a osobní ochrana	145
B. Nátěry barvami s vodním sklem	145
C. Malby barvami se živočišnými klišy	147
1. Příprava klišových barev	147
2. Podkladové roztoky pod klišovou malbu	149
3. Nátěry klišovými barvami	150
4. Nátěry sádrových omítek klišovou barvou	151
5. Nátěry stěn z dřevěných a umělých desek klišovou barvou	152
6. Nátěry plátka klišovou barvou	153
7. Nátěry papíru klišovou barvou	153
D. Malby barvami se škrobovými klišy	153
1. Příprava barev se škrobovými klišy	153
2. Příprava stěn pro nátěry barvami se škrobovými klišy	155
3. Nátěry barvami se škrobovými klišy	155
4. Nátěry sádrových omítek barvami se škrobovými klišy	155
5. Nátěry dřevěných a umělých desek barvami se škrobovými klišy	156
6. Nátěry papíru a křídových tapet barvami se škrobovými klišy	156
7. Nátěry Malbytem, Osmalem a Remalem	156
E. Malby barvami s celulóзовými klišy	157
1. Malby barvami s metylcelulóзовým klišem	157
2. Malby barvami s karboxymetylcelulóзовým klišem	158
3. Utvrdování celulóзовých klišů v malbě	158
F. Kazeínové malby	159
1. Příprava barev s kazeínovými klišy	159
2. Příprava podkladů pod nátěry kazeínovými barvami	161
3. Nátěry starých omítek kazeínovými barvami	161
4. Nátěry nových omítek kazeínovými barvami	161
5. Nátěry barvami se samorozpuštným kazeímem	161
6. Kazeínové fixativy	161
G. Malby barvami s voskokazeínovým klišem	162
1. Příprava barev s voskokazeínovým klišem	162
2. Příprava podkladů pro nátěry barvami s voskokazeínovým klišem	162
3. Nátěry barvami s voskokazeínovým klišem	163
H. Leštění voskové malby	163
1. Příprava barev s voskovou emulzí	163
2. Příprava podkladů pod voskovou malbu	164
3. Nátěry voskovou barvou	164
4. Techniky voskových maleb	165
CH. Lazurování omítky	165
I. Zdobení ploch	166
1. Linkování	166
2. Stříkání	168
3. Vytrácené stříkání	168
4. Plošné a mozaikové batikování	168
5. Tupování	169
6. Válečkování	170
7. Šablonování	172

8. Imitování damašku v nástěnné malbě	175
9. Brokátové malby	175
10. Šumrované malby	176
11. Malby patentními štětci	177
12. Malby žilkovacím štětcem	177
13. Malby lazurami	178
VII. Speciální nátěry	179
A. Nátěry fermežovými barvami a podobnými nátěrovými hmotami	179
Techniky natírání fermežovými a podobnými nátěrovými hmotami	179
Udržování štětců pro nátěry fermežovými a podobnými nátěrovými hmotami	180
1. Nátěry fermežovými barvami	180
Příprava fermežové barvy	181
Nátěry omítek fermežovou barvou	182
Nátěry dřevěných stěn, překližek a umělých desek fermežovou barvou	183
Obnovování nátěrů ploch se starými fermežovými nátěry	183
2. Lakové nátěry	184
3. Emailování	184
Příprava emailu	184
Prostředí pro práci s emailem	184
Techniky emailování	185
4. Nátěry nitrocelulóзовými emaily	186
5. Nátěry dřeva	188
Lakování dřevěných a podobných ploch	188
Moření dřevěných ploch	189
6. Nátěry kovů	190
Emailování	190
Nátěry hmotami s obsahem suříku a suboxidu olova	190
7. Nátěry Neopolem T	191
8. Nátěry skla	192
9. Nátěry plátna a papíru fermežovými barvami	192
10. Epoxidové nátěry (dvousložkové)	192
11. Olejovoskové nátěry	194
12. Ozdobné nátěry vytírané	195
13. Trhané nátěry	197
14. Kapané a nitkové nátěry	197
B. Emulzní nátěry	198
1. Emulzní kazeinové nátěry	198
2. Emulzní nátěry z fermežové barvy	199
3. Nátěry latexovými barvami	199
4. Ošetření emulzních a latexových nátěrů	202
C. Plastické nátěry	202
D. Obklady tvárnými hmotami	203
1. Příprava podkladů	203
2. Příprava obkladových hmot	203
3. Nanášení obkladových hmot	203
4. Dokončovací práce	205
VIII. Speciální malby a techniky	208
A. Temperové, akvarelové, kvašové a pastelové malby	208
1. Temperové malby	208
Příprava temperových pojidel	208
Příprava temperových barev	210
Příprava podkladů pod temperové malby	210

Malby temperovými barvami	211
Lakování temperových maleb	211
2. Akvarelové malby	212
Příprava akvarelových barev	212
Malby akvarelovými barvami	212
3. Kvašové malby	213
Příprava kvašových barev	213
Podklady pod kvašové malby	214
Malby kvašovými barvami	214
4. Pastelové malby	214
Příprava pastelových barev	214
Podklady pod pastelovou malbu	215
Malby pastelovými barvami	215
B. Umělecké práce	216
1. Freskové malby	216
Malba al fresco	216
Malba secco fresco	218
Malba secco	219
2. Sgrafitové malby	219
3. Interiérová sgrafita	222
Negativní sgrafito	222
Sgrafito z barevných hmot s Glutolinem nebo Modocolem	222
Sádrové sgrafito	223
Bílé plastické sgrafito	223
4. Křemičité (silikátové — stereochromní) malby	224
5. Stuccolustro	225
Broušené stuccolustro	226
Lité stuccolustro	227
Žehlené stuccolustro	228
Malované stuccolustro	229
6. Mozaika (muzivní práce)	229
7. Voskové malířství (enkaustika)	232
8. Olejomalba	234
Příprava podkladů pod olejomalbu	234
Malby olejovými barvami	235
Lakování olejomaleb	236
9. Malby na skle	236
10. Transparentní malby	237
C. Zlacení a stříbření	238
1. Zlacení pravým zlatem	238
Polimentové zlacení	239
Olejové zlacení	242
Mordantové zlacení	243
Zlacení na vodová pojidla	243
2. Zlacení mětalem a hliníkem	243
3. Bronzování	244
4. Lazurování zlata a stříbra (metálu a hliníku)	246
5. Patinování a tónování zlata a stříbra	247
6. Zlacení na skle	247
7. Polychromie	248
Polirovaná polychromie (leštěná achátem)	249
Olejovosková polychromie	249
Vosková polychromie	250
D. Patinování a imitování kovů	250

1. Vodové patinování	250
2. Olejové patinování	251
3. Zprašované patinování	252
4. Imitování starého bronzu	252
5. Imitace litiny	253
E. Vybrušované barevné hmoty	254
1. Příprava obkladové hmoty	254
2. Zpracování obkladové hmoty	255
3. Úprava povrchu broušené barevné hmoty	256
F. Obklady ploch různými hmotami	257
1. Obklady perletovou nebo smaltovou drtí	257
2. Obklady mramorovou drtí	258
3. Obklady z oblázků	259
4. Obklady z odpadu mozaikového materiálu	259
5. Obklady ze sklářského odpadu a strusky " "	259
6. Obklady ze střepů lahví	259
7. Obklady z keramických střepů	260
8. Dekorační obklady z ocelového plechu	260
9. Tepelně a zvukové izolační obklady	260
10. Obklady z papírovin	261
11. Vločkování	263
G. Tapetování	263
1. Druhy tapet	264
2. Lepidla na tapety	265
3. Příprava podkladů	265
4. Lepení makulatury	265
5. Lepení tapet	266
6. Lepení potahových hmot z PVC	268
7. Lepení papírových tapet s lepidlovou vrstvou	268
IX. Ošetření maleb	269
1. Čištění maleb	269
Čištění chlebem	269
Čištění hmotou	269
Čištění zlacených linek	270
2. Opravy maleb (restaurování)	270
3. Odstraňování skvrn	272
4. Odstraňování plísně	272
X. Měření hotového díla	273
1. Výpočet ploch	273
2. Směrnice pro výpočet ploch podle ČSN 2016-1934	278
XI. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	279
1. Organizování kontroly závodní organizací ROH	279
2. Bezpečnost malíře při práci	280
3. Ochrana zdraví malíře při práci	281
4. První pomoc při úrazech a náhlých onemocněních	283
Literatura	284